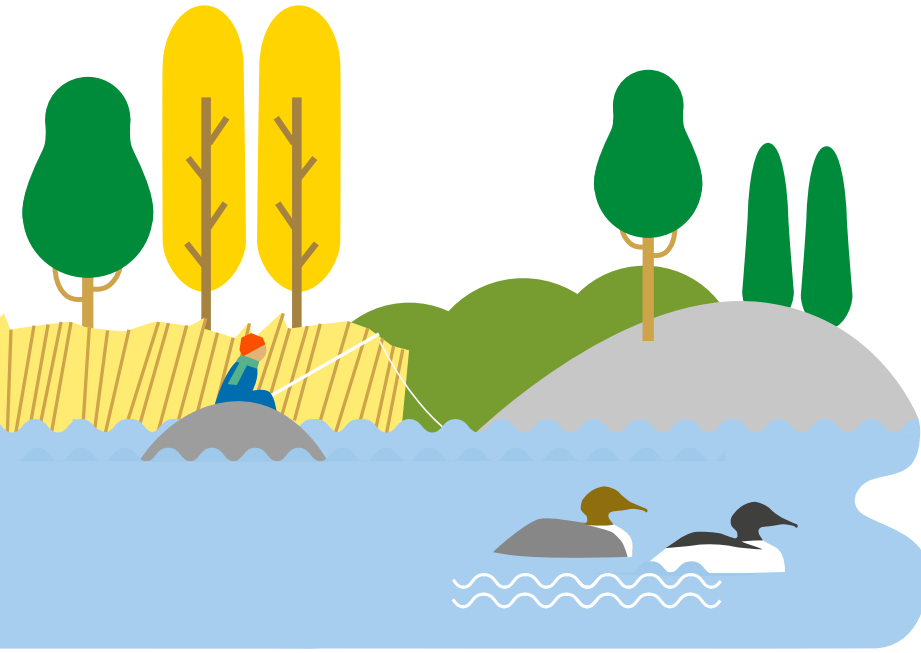
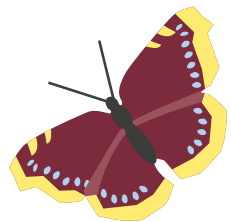

Helsingfors

Stadsmiljöpublikationer 2021:24

LUMO-programmet

Verksamhetsprogram för att trygga naturens mångfald i Helsingfors 2021–2028

Kort version

Man fattade beslut om verksamhetsprogrammet
i stadsmiljönämnden 20.4.2021

LUMO-programmet.
Verksamhetsprogram för att trygga naturens mångfald i Helsingfors 2021–2028.
Kort version.

Utgivare | Helsingfors stad / Stadsmiljösektorn

Ritningar | Johanna Hörkkö
Layout | Vappu Ormio

ISBN | 978-952-386-005-6 (Internet)

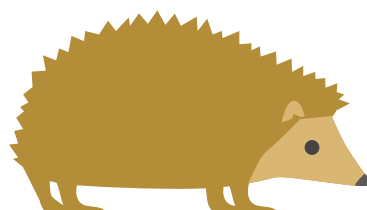
Stadsmiljöpublikationer 2021:24

LUMO-programmet

Verksamhetsprogram för att trygga naturens mångfald i Helsingfors 2021–2028

Kort version

**Man fattade beslut om verksamhetsprogrammet
i stadsmiljönämnden 20.4.2021**

Innehåll

Inledning.....	6
Vision.....	7
Definition av mångfald i naturen	8
Helsingforsborna är oroliga för grönområdena.....	8
Verksamhetsprogram för att trygga naturens mångfald i Helsingfors 2021–2028.....	9
Förberedelse av verksamhetsprogram	9
Kostnadseffekter av genomförandet av verksamhetsprogrammet.....	9
Sätt att bedöma konsekvenserna	10
Målsättningar och åtgärder 2021–2028.....	11
1. Naturens mångfald ökas i Helsingfors och utnyttjas allt bättre i hela stadens verksamhet.....	12
2. Funktionaliteten av blåa och gröna nätverk förstärks.....	14
3. Naturtyperna identifieras så omfattande som möjligt och bevarandet av dem främjas.....	16
4. Inverkningarna av skogsskötseln identifieras och naturens mångfald ökas planmässigt.....	18
5. Naturens mångfald i den byggda miljön berikas genom att förutse framtiden	20
6. Öarnas, strändernas och havsområdets submarina naturvärden identifieras och de värdefullaste av dem tryggas.....	22
7. Åarnas, de små vattendragens, kärrrens och våtmarkernas naturvärden identifieras och förbättras	24
8. Arternas habitat förbättras.....	26
9. Bekämpningen av invasiva främmande arter effektiviseras	28
10. Helsingforsbornas relation till naturen stärks och medvetenheten om betydelsen av mångfald i naturen ökas	30
11. Hållbart rekreatjonsbruk av naturen främjas och invånarnas verksamhet för naturens mångfald stöds	32
Uppföljning	34
Uppföljning av hur verksamhetsprogrammet framskrider	34
Uppföljning av stadsnaturens tillstånd	34
Metoder som används för uppföljning av naturens tillstånd:.....	34
Naturområden och deras ekologiska kvalitet.....	34
Habitat	35
Arter	35
Miljöansvarighet.....	35
Utarbetandet av verksamhetsprogrammet leddes av arbetsgruppen för naturskyddet	36
Verksamhetsprogrammet förbereddes av LUMO-arbetsgruppen.....	37
Förkortningar	38

Inledning

Staden förändras snabbt. Tillväxten och klimatförändringen i Helsingfors orsakar de största utmaningarna i naturens mångfald och förändringarna är oundvikliga. Inverkningarna av förändringarna hålls ändå planerat inom rimliga gränser, så att naturens mångfald kunde tryggas och ett hälsosamt habitat bibehållas.

Naturen behövs där det finns människor. Staden strävar efter att planera enligt att spara på grönområden, men de minskar ändå på grund av byggena. Därför är kvaliteten på den kvarvarande naturen viktig. Syftet är en ekologisk helhet och fungerande ekosystem som ger uttryck för den ekologiska kvaliteten på områdena.

För människan är det viktigt att vistas och röra sig i frisk luft och solsken. Äldre personers kondition bibehålls bättre om de kan röra sig ute. Samma gäller så klart barn och personer i alla åldrar. Naturen befrämjar även det psykiska välbefinnandet. Eftersom naturområdena i städerna har en inverkan som stöder hälsan och välbefinnandet, bör man fästa extra uppmärksamhet vid vyerna, naturvärdena, hållbarheten och tillgängligheten på dessa områden. Man kan öka på möjligheterna till att röra och återhämta sig i naturen genom att utveckla utflykts- och friluftstjänsterna.

För acklimatisering till klimatförändringen bör grönområdena ha en förmåga att anpassa sig till olika situationer som orsakas av klimatet. Naturen kan korrigera sig själv och människan kan styra detta med proaktiva lösningar. Man strävar efter att förbättra bevarandet av mångfald och naturbaserade lösningar genom att förbättra förmågan att anpassa sig till förändringar, det vill säga resiliensen. Mångnyttiga grönområden är också att rekommendera: en park kan delvis till exempel fungera som ett lager för svämvatten eller som en omgivning för en sällsynt naturtyp.

Luonnon puolesta – ihmisen hyväksi är ett nationellt verksamhetsprogram i Finland, vars målsättning är att göra naturens mångfald och hållbar användning av den till standard, så att dessa frågor beaktas inom förvaltningen och hela samhället. Helsingfors bör för sin del sträva efter samma mål genom att beakta tryggheten av naturens mångfald i stadens hela verksamhet.

Detta är Helsingfors andra verksamhetsprogram för trygghet av naturens mångfald. Åtgärderna i det förra programmet genomfördes bra, 80 % av dem slutfördes eller pågår. Detta verksamhetsprogram handlar framför allt om hur saker planeras och utförs samt på vilket sätt olika synvinklar sammanfogas. Ett nytt grepp behövs för att genomföra naturbaserade lösningar. I programmet föreslås inte så många stora och dyra projekt som avviker från den normala verksamheten. Extra resurser behövs ändå för att utveckla naturuppföljningen, utarbeta utredningar och planer samt till att förstärka stadsbornas relation till naturen. De största kostnaderna och nyttorna uppkommer från en bra planering, omfattande naturkartläggningar, utveckling av det blåa och gröna nätverket samt effektivt avväjande av främmande arter. Dessutom behöver naturområdena allt mer restaureringsåtgärder och strukturer som förhindrar slitage.

Vision

Naturens mångfald omhuldas i en växande och föränderlig stad. Viktiga vida grönområden bevaras och förbindelserna mellan dem utvecklas för att stöda välbefinnandet hos arterna och människorna. Bevarandet av naturtyper och arter tryggas och deras status uppföljs. På de byggda grönområdena satsar man allt mer på naturens mångfald. Naturen värdesätts och med hjälp av miljöfostran, kommunikation samt frilufts- och utflyktstjänster gör man det lättare att bekanta sig med den.

Definition av mångfald i naturen

Med mångfald i naturen avses rikliga och varierande naturtyper och arter samt genetisk variation inom arterna.

Mångfald i naturen beskriver variationen i naturen på regional, naturtyps- och artnivå. Den geologiska mångfalden fungerar som utgångspunkt. Med regional nivå avses vida grönområden, ekologiska förbindelser och kontroll av grönnätverket. På naturtypsnivån fokuserar man på att trygga typiska habitat för olika arter av organismer samt förhållandena för deras organismsamhällen, så som mikroklimat, jordmån och vattenregim. Med artnivå avses såväl enskilda arters ärftliga mångfald som artens habitatkrav, så som närings-, skydds- och häckningsplatser.

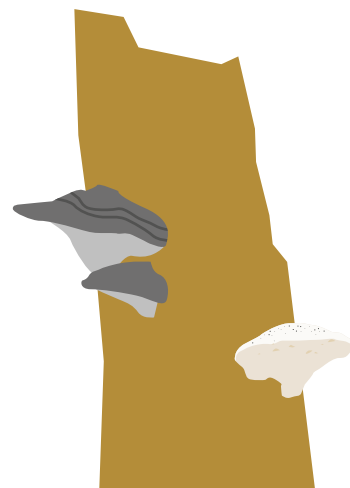
Helsingforsborna är oroliga för grönområdena

Gällande miljöproblemen oroar Helsingforsborna sig mest för att närliggande grönområden försvinner eller blir ensidiga. Enligt enkäten var över en tredjedel av respondenterna "mycket" och ungefär lika många "ganska" oroliga. Totalt utgjorde de cirka 70 procent av alla respondenter. Oron över att snölösa och mörka vintrar blir vanligare samt över kvaliteten på hemstadens vattendrag låg nästan på samma nivå.

(Miljöattityder och stadsutveckling i Helsingfors och Vanda 2018.)

Verksamhetsprogram för att trygga naturens mångfald i Helsingfors 2021–2028

Avsikten med verksamhetsprogrammet för att trygga naturens mångfald (LUMO-programmet) är att rikta in stadens verksamhet så att målsättningarna för att bevara naturens mångfald, som presenteras i stadsstrategin och miljöpolitiken, genomförs i Helsingfors.

Hela Helsingforsområdet på fastlandet, till sjöss och i skärgården samt rekreations- och friluftsområdena som ägs av staden men ligger utanför stadens gränser deltar i verksamhetsprogrammet. Med tanke på genomförandet av programmet är det viktigt att målsättningarna för verksamhetsprogrammet och åtgärderna integreras i all planering av stadens ekonomi och verksamhet. Skyddandet av naturens mångfald blir på detta sätt synligt i stadens förvaltning och inom hela staden.

För genomförandet av verksamhetsprogrammet (LUMO-programmet) ansvarar stadens olika tjänster i samarbete med varandra och myndigheterna, organisationerna och invånarna.

Förberedelse av verksamhetsprogram

Uppdateringen av verksamhetsprogrammet påbörjades genom att arrangera ett seminarium under sommaren 2018. Därtill hölls tre workshoppar och utarbetades en kartbaserad enkät, som var öppen för allmänheten. Webbenkäten besvarades av nästan 900 respondenter. Experter sammanfattade det samlade materialet och använde det i utarbetandet av verksamhetsprogrammet.

Stadens experter samlades till en LUMO-arbetsgrupp för att förbereda verksamhetsprogrammet. Alla intresserade anställda i staden fick delta i arbetsgruppen. Cirka 30 personer anmälde sig till arbetsgruppen.

Förberedelserna för verksamhetsprogrammet leddes av arbetsgruppen för stadens naturskydd. Miljöorganisationerna deltog i mötet för arbetsgruppen inom naturskyddet 30.10.2019, där LUMO-programmet presenterades för miljöorganisationerna.

11.5.2020 bad man invånar- och naturorganisationerna samt alla stadens tjänster, som antecknats som ansvarssektorer, om åsikter gällande utkastet till verksamhetsprogrammet. Servicehelheten för markanvändning och stadsstruktur framförde sina åsikter om stadens tjänster. Helsingin kaupunginosayhdistyksen Helka ry, Helsingin luonnonsuojeluyhdistys ry (Helsy) och Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys – Helsingforstraktens Ornitologiska Förening Tringa ry framförde sina kommentarer.

12.11.2020 godkände arbetsgruppen för naturskyddet att utkastet till verksamhetsprogrammet sänds till stadsmiljönämnden för beslut.

Kostnadseffekter av genomförandet av verksamhetsprogrammet

Verksamhetsprogrammet (LUMO-programmet) innehåller totalt 90 åtgärder. Där ingår 14 kostsamma åtgärder. De hör ihop med utvecklingen av grönnätverk, tryggandet av djurens rörlighet på grönskande över- och underfarter samt ökande av gröna tak. Även många åtgärder kring naturen vid åar, bäckar och stränder samt hanteringen av dagvatten är dyra. Likaså orsakar avvärjandet av främmande arter enligt lagstiftningen mycket kostnader och om inget effektivt avvärjande påbörjas, ökar kostnaderna år för år. Naturens mångfald har en direkt och stor nytta av dessa dyra åtgärder. Likaså finns det orsak att reservera bra resurser för genomförande och uppehåll av utflyktsstrukturer och stöd-punkter i naturen som är avsedda för personer i alla åldrar och som hindrar slitage på naturen, fastän dessa ingår i indirekta åtgärder som främjar naturens mångfald.

Noggrannare förberedande utredningar och planering som anknyter till naturen kräver allt mer resurser då stadsstrukturen blir tätare. I gengäld får man bättre och hållbarare resultat. Enligt sina resursbehov tillhör bland annat modellen över ekologisk bokföring och kompenserande, kartläggningen av värdefulla naturlandskap, definieringen av målsättningar för den ekologiska statusen av det blåa nätverket, uppföljningen av skogarnas naturliga status och inverkan av skötsel, bedömningen av potentialen för mångfald i parker eller övriga grönområdesobjekt, återvinningen av ytskikt, utredningen av ekologiskt mörkt nätverk, tryggnade av värdefulla växtobjekt och utarbetandet av linjedragningar för naturtjänster den medelstora nivån.

Under bedömningen av fördelarna jämfördes inverkan av åtgärderna med det nuvarande läget. Med tanke på naturens mångfald anses 29 av det totala antalet åtgärder vara av stor och 54 av medelstor nytta. Sju åtgärder är av liten nytta. De tryggar till sin natur indirekt naturens mångfald, till exempel utvecklingen av, rådgivningen och informationen om naturkännedom samt naturens rekreationsbruk. Dessa åtgärder kräver inte några större kostnader.

I flera målsättningar och åtgärder handlar det om utveckling av de befintliga verksamhetssätten, till exempel planerings- och skötselpraxis. De kräver självfallet tjänstearbete. Deras nytta för naturens mångfald kan ändå vara stor och de nya förfaringsätten kan få till stånd betydelsefulla, indirekta och direkta besparingar, fastän de på förhand är svåra att bedöma. Hela planeringspraxis eller skötselarbetet har inte räknats med i kostnaderna för utvecklingen av nya praxis.

Målsättningarna och åtgärderna för att trygga naturens mångfald har socioekonomiska konsekvenser, bland annat för stadens attraktionskraft. De har ändå inte bedömts i detta arbete. Likaså har trivsel samt stimulans, och via det människors välbefinnande, bland annat genom att röra sig i naturen, inte bedömts. Enligt den nuvarande informationen främjas såväl människornas fysiska och psykiska hälsa genom att människorna rör sig i naturen. Lockande natur- och grönområden kan därför skapa betydande hälsovinster och besparingar inom hälsovården. Även dessa vinster har lämnats obedömda i detta sammanhang. Bevarandet av naturens mångfald främjar ytterligare avväpning av klimatförändringen och anpassningen till den. Den ökar på kolsänkor och miljöresiliens, det vill säga för-

mågan att klara sig i växlande omständigheter, återhämta sig från störningar och återställa balansen i ekosystemen.

Med tanke på den totala inverkan är åtgärd 1.1 viktigast: Avsikterna och åtgärderna kring mångfald i naturen integreras i stadens totala verksamhet. Koordineringsansvaret för att åtgärden genomförs har markerats för miljötjänsterna, men i praktiken fördelas ansvaret över stadens alla aktörer. Denna åtgärd har väldigt stora effekter på stadsnaturen i Helsingfors. Övriga åtgärder i verksamhetsprogrammet har relaterats till den nuvarande situationen och specialisternas bedömning om genomföringsmetoderna under den kommande perioden på åtta år. De främjar för sin del arbetet för att hindra naturens mångfald från att utarmas. Med hjälp av LUMO-programmet följer staden för sin del Finlands grundlag, enligt vilken ansvaret för naturen och dess mångfald tillhör alla. Samma avses med mainstreamingen i verksamhetsprogrammet för naturens nationella mångfald och det hållbara bruket.

Sätt att bedöma konsekvenserna

Preliminära och direkta kostnadseffekter och vinster av åtgärderna för naturens mångfald i staden bedömdes en åtgärd åt gången med en skala på liten, medelstor och stor, men ingen kostnadsberäkning utfördes. En liten kostnad var 0–50 000 euro, en medelstor 50 000–250 000 och en stor kostnad över 250 000 euro. De slutliga kostnaderna och nyttorna kan växla enligt hurdana genomföringssätt och -lösningar man beslutar sig för att använda då genomförandet av åtgärderna framskrider.

Bedömningstabellen för kostnadseffekterna utvecklas inom det externa bruket som en ekonomisk uppföljningsmodell genom att tillägga realiserade kostnader i den. Med hjälp av den strävar man efter att bedöma kostnadsutvecklingen och samtidigt även funktionaliteten av uppföljningsmallen. Informationsgrunden för kostnaderna som fått på detta sätt används i kommande linjedragningar för målsättningar och i planeringen av åtgärder.

Bedömningen utfördes på basis av erfarenheten hos Katriina Arrakoski, teamchef för stadsmiljösektorn (underhåll), Susa Eräranta, teamchef (detaljplanläggning), Kaisa Pajanen, teamchef (miljöskyddet), Jussi Luomanen, servicechef (stadsrum och landskap) samt Kaarina Heikkonen, stadsekolog (miljöskyddet).

Målsättningar och åtgärder 2021–2028

I samband med åtgärderna nämns
sektorerna med ansvaret för genomförandet.
Åtgärder som planerats till projekt har
tryckts med fet stil.

1.

Naturens mångfald ökas i Helsingfors och utnyttjas allt bättre i hela stadens verksamhet.

Helsingfors stad bör å sin sida genomföra Finlands mål för att hindra naturens mångfald från att utarmas. Tryggandet av naturens mångfald samt principerna och förfaringssätten för hållbart nyttjande integreras därför i all verksamhet i staden. Stadens oundvikliga tillväxt genomförs så att man utnyttjar naturen som attraktionsfaktor. Samtidigt bevaras naturens mångfald och hälsonyttor som erbjuds av grönmiljöerna. Dessa till och med ökas. Anpassningsförmågan för stadens tillväxt och klimatförändringen förstärks med hjälp av olika naturbaserade lösningar.

- 1.1.** Avsikterna och åtgärderna kring mångfald i naturen integreras i stadens totala verksamhet.
PALU/YMPA
- 1.2.** I detaljplanläggningen och i de övriga planerna utvecklar vi metoderna för att öka naturens mångfald.
MAKA/ASKA
- 1.3.** I samband med planläggningsprojekt tillägger vi utredningar av naturtyp och arter i stadsplan- och projektområden som fyller döda vinklar i naturdatasystemet.
MAKA/ASKA.
- 1.4.** Vi utvecklar en modell för Helsingfors för ekologisk bokföring och kompensering av en försvinnande natur.
Projekt: 2021–2022, PALU/YMPA
- 1.5.** Vi kompletterar naturdatasystemet (LTJ) med sådana artdata, som gör innehållet i datasystemet mångsidigare och hjälper till att känna igen väldigt viktiga objekt med tanke på naturens mångfald.
PALY/YMPA
- 1.6.** Vi utvecklar allmänna anvisningar för att vid upprätt-hållandet av områdena beakta naturens värdeobjekt som finns i naturdatasystemet (LTJ).
PALU/YMPA
- 1.7.** Tillräckliga kartläggningar utarbetas för att identifiera naturvärden på Helsingfors områden i andra kommuner. Detta görs projektenligt och vid behov etappvis. Indelningen i etapper utförs inom ramarna för tillgängliga resurser, så att naturkartläggningar som sker på stadens egna områden ändå prioriteras.
PALU/YMPA, MAKA/KAMU
- 1.8.** Vi kartlägger de värdefulla naturlandskapen i Helsingfors.
Projekt: 2022–2023, PALU/YMPA
- 1.9.** Vi marknadsför Helsingfors som en natur- och fågelhuvudstad.
PALU/YMPA
- 1.10.** Vi utvecklar ett system, med hjälp av vilket vi i realtid kan följa genomförandet av program som tillhör naturen.
Projekt: 2021, PALU/YMPA

2.

Funktionaliteten av blåa och gröna nätverk förstärks

Man hindrar organismarter och naturtyper från att försvinna genom att bibehålla så vida grönområden som möjligt och genom att förbättra de inbördes förbindelserna mellan grönområdena. Med hjälp av förbindelserna minskar man även på de små populationernas genetiska utarmning.

I samband med utarbetandet av Helsingfors generalplan 2016 utfördes en utredning om nätverket av skogs- och träd-områden. Bibehållandet av kärnskogarnas storlek är viktig och avbrott i nätverket bör åtgärdas bland annat genom trädplantering. Nätverket för ängar förbättras genom att på samma sätt ta hand om öppna växtplatser för ängsarter som spridningsöar.

Utöver de marina områdena beaktas bäckar och deras strandzoner, källor, våtmarker och träsk som delar av det blåa nätverket. Vid kontroll av dagvatten strävar man efter att primärt använda naturliga lösningar, vid vilka man även kan skapa nya habitat, såsom våtmarker. Naturenliga strandzoner upprätthålls, framför allt på områden där bäckar och diken rinner.

Mörka och tysta områden bevaras på olika håll i staden, såväl för djurlivet som för rekreatjonsbruk.

- 2.1.** I beredningen av planer beaktar vi utvecklingsbehoven för de ekologiska nätverken genom att utnyttja nya naturdata.
MAKA/MYLE, ASKA
- 2.2.** Enligt det regionala marktäckningsmaterialet bevarar vi antalet skogs- och trädområden som cirka en tredje del av stadens markyta.
MAKA/MYLE
- 2.3.** Vi utvecklar ett skogsartat och trädbevuxet nätverk med hjälp av olika metoder, bland annat genom att plantera nya förbindelser.
Projekt: 2021–2028, MAKA/KAMU
- 2.4.** Vi utvecklar ett kvalitativt nätverk av ängar och vårdbiotoper.
Projekt: 2021–2028, MAKA/KAMU
- 2.5.** Vi gör en utredning av historien, mångfalden och konnektiviteten hos små vattendrag, kärr och våtmarker.
PALU/YMPA
- 2.6.** Vi bereder målsättningar för den ekologiska statusen i hela stadens blåa nätverk.
MAKA/KAMU

3.

Naturtyperna identifieras så omfattande som möjligt och bevarandet av dem främjas

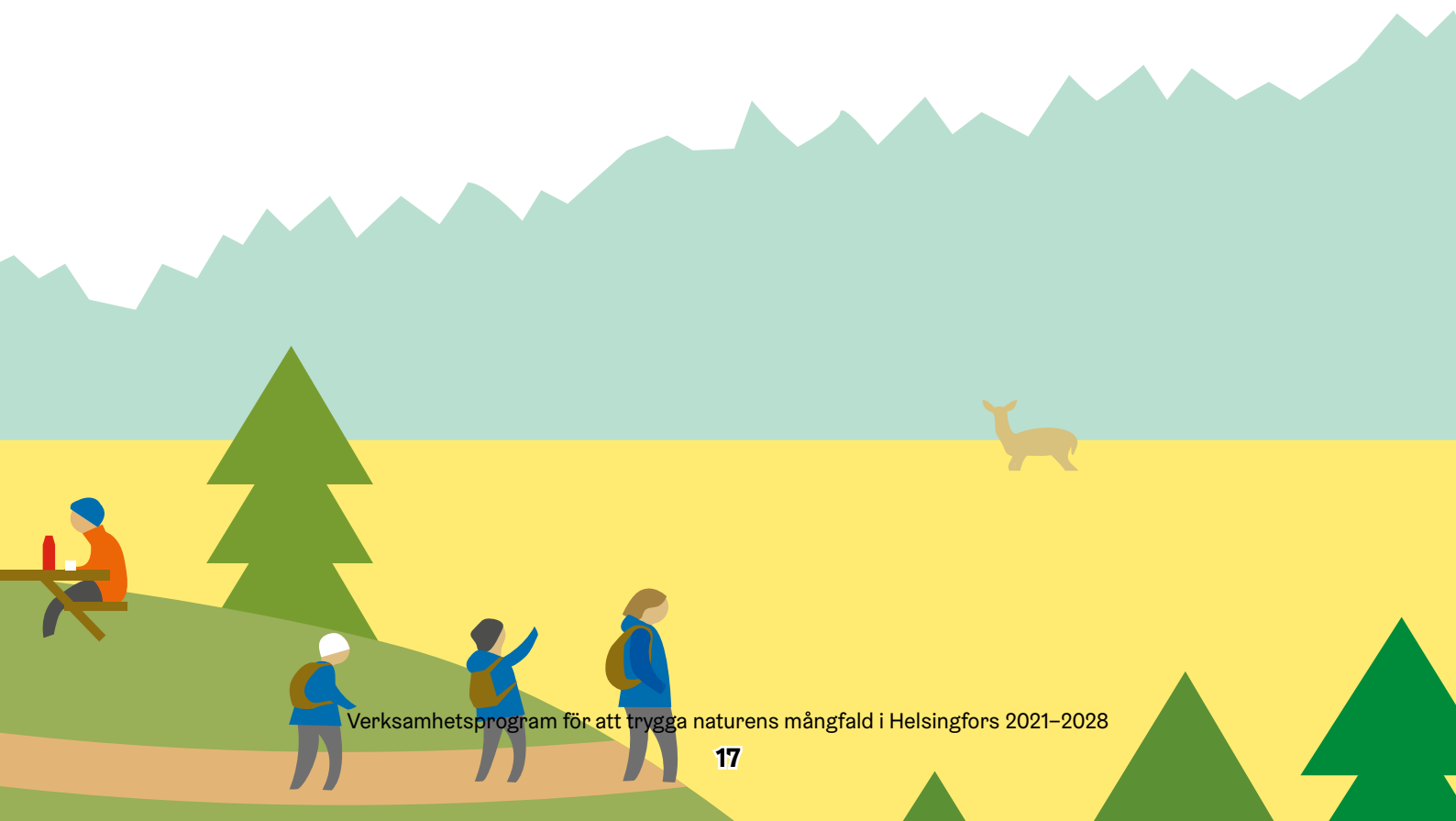
Åren 2008 och 2018 har en rapport om de utrotningshotade naturtyperna i Finland publicerats. Klasserna för utrotningshotade naturtyper i Södra Finland anges i dem. Vårdbiotoper som uppstått på grund av slåtter och bete är de allra mest utrotningshotade naturtyperna i Finland.

Förutom moskogar, berg och stenjordar har man regelbundet under åren 2017–2019 kartlagt de utrotningshotade naturtyperna i Helsingfors. År 2020 utfördes även en kontroll för identifiering av de värdefullaste moskogarna. Materialet visar de mest sällsynta utrotningshotade naturområdena i Helsingfors, vars gynnsamma skyddsnivå bör tryggas med planering och skötsel, bland annat genom att utveckla nätverk av grönområden och återställa naturtyper. Uppgifterna om de utrotningshotade naturtyperna i Södra Finland, som finns i den nationella rapporten, används som bakgrunds- och jämförelseinformation inom definitionen av naturvärden. Som resultat av kompletteringen av biotopkartläggningen i Helsingfors fås ett kontinuerligt och omfattande material, som används i uppföljning och prioritering av objekt.

Förekomsten av submarina naturtyper i havsområdet kartläggs i samband med uppföljningen av stadens havsområde samt i samarbete med Finlands miljöcentral och Forststyrelsen. På basis av kartläggningen bedöms statusen hos de submarina naturtyperna och förekomsten av utsatta naturtyper. Även utrotningshotade naturtyper tryggas.

- 3.1.** Vi identifierar utrotningshotade och andra sällsynta naturtyper i Helsingfors så omfattande som möjligt och tryggar deras bevarande inom ett tillräckligt nätverk.
PALU/YMPA
- 3.2.** Vi skyddar utrotningshotade och andra värdefulla naturtyper i Helsingfors som en del av det gröna och blåa nätverket.
PALU/YMPA
- 3.3.** Vi kompletterar kartläggningen av biotoper så att den täcker hela stadsområdet.
Projekt: 2022–2023, PALU/YMPA
- 3.4.** Vi planerar användningen av det marina området genom att beakta den nya informationen om den submarina naturens mångfald.
PALU/YMPA

4.

Inverkningarna av skogsskötseln identifieras och naturens mångfald ökas planmässigt

Ur synsättet för att omhulda naturens mångfald är skogarna i sin mångsidighet den viktigaste habitattypen i Helsingfors. Skogarnas ekologiska status i Södra Finland är i början av 2020-talet oroväckande. Enligt de nyaste bedömningarna om utrotningshotning är alla naturtyper i Södra Finlands lundar och moskogar utrotningshotade eller missgynnade. Över en tredjedel av alla arter på Rödlistan i Finland lever i skogar.

I Södra Finland stagnerar skogsnaturen primärt på grund av att ekonomiskogarnas ekologiska kvalitet försämras. Skogsskötseln har en central roll även vid tryggande av naturens mångfald i Helsingfors. Skogarna i Helsingfors avviker märkbart till struktur, ändamål och skötselhistoria från de typiska ekonomiskogarna i Södra Finland. De har redan sedan början av 1950-talet skötts genom att omhulda frilufts- och naturvärden, vilket bland annat syns på stadsområdet som en relativ riklighet av flera anspråksfulla skogsarter.

De mest centrala särdragen som påverkar skogsnaturens mångfald ökas regelbundet. Dessa särdrag består av trädstrukturer i motsvarande naturligt tillstånd, gamla skogar och trädindivider, mängden rötträd och skogens naturliga störningsdynamik.

4.1.

Vi följer skogarnas naturtillstånd och bedömer skötselns inverkningar på naturens mångfald.

Projekt: 2021–2024, PALU/YMPA, MAKA/KAMU

4.2.

I samband med planeringen av natur- och grönområden planerar vi noggrannare även skötseln av naturens värdeobjekt.

MAKA/KAMU

4.3.

Vi utvecklar metoder för Helsingfors för att bedöma mängden rötved i skogarna.

Projekt: 2021–2025, MAKA/KAMU

4.4.

Vi utreder mängden rötved i Helsingfors skogsbevuxna grönområden och definierar på basis av det en målnivå för hur mycket (kvadrat/hektar) rötved det i framtiden finns på de olika skogsområdena.

MAKA/KAMU

4.5.

Under planeringen söker vi mer föråldrade, naturtillståndsenliga eller annars enligt sitt trädbestånd mångsidiga skogsdelar eller -dungar, som lämnas utanför skötselåtgärderna.

MAKA/KAMU

4.6.

Helsingfors ökar antalet rötträd i skogarna på ett tryggt sätt genom att inom skötselåtgärderna lämna olika trädarter som rötträd samt genom att tillåta att de uppstår naturligt.

MAKA/KAMU, RYA/KUPI

4.7.

Vi skapar fler skikt av trädslag och växtlighet vid skogskanterna.

MAKA/KAMU, RYA/KUPI

4.8.

Vi följer upp förändringar i skogar som orsakats av stormar, insekter och sjukdomar.

MAKA/KAMU, RYA/KUPI

5.

Naturens mångfald i den byggda miljön berikas genom att förutse framtiden

I de byggda miljöerna bör man omhulda naturlika och mångsidiga objekt samt öka användningen av de naturbaserade lösningarna. Till exempel ersättandet av gräsmattor med ängs- och fältväxtlighet och bevarande av rötträd ökar på naturens mångfald. Gröntak och -fasader samt gårdsdäck och vägrenar är bra möjligheter till att skapa nya habitat.

Vårdbiotoper som uppstått på grund av slåtter och bete är de allra mest utrotningshotade naturtyperna i Finland. Deras arter består av en väldigt mångsidig grupp med skalbaggar, fjärilar, steklar och andra insekter. Många vårdbiotopobjekt är även värdefulla på grund av sina växtarter.

Det planterade växturvalet i den byggda miljön utvidgas genom att även beakta faunans behov i artvalen. Växternas fröproduktion och insekternas framgång tryggas genom att utveckla slåtteråtgärder.

Ruderat som bildas på barmark, som hör till Helsingfors särdrag, väljs som en egen ängstyp, med vinterståndare vars frön lockar till sig fåglar.

- 5.1.** Vi utvärderar och utnyttjar mångfaldspotentialen i trädbestånd eller andra grönområden i samband med skötsel- och utvecklingsplaneringen samt renoveringsplaneringen.
Projekt: 2021–2028, MAKAKAMU
- 5.2.** Vid anläggning av grönområden ökar vi på användningen av områdets egna eller återvunna jordmaterial.
MAKAKAMU
- 5.3.** Vi ändrar gräsmattor till ängar.
MAKAKAMU och RYAKUPI
- 5.4.** För att öka på naturens mångfald utvecklar vi skötseln av ängarna.
RYAKUPI
- 5.5.** Vi placerar rötträd på grön- och rekreationsområden enligt park- och skötselplanen och utnyttjar den naturliga rötprocessen bland annat vid bäckar som en estetisk möjlighet (t.ex. gamla ihåliga träd, rötträdsstängsel, insekthotell).
RYAKUPI
- 5.6.** Vi gynnar pollinerande insekter genom att öka mängden träd, buskar samt övrig växtlighet som blommar länge och under olika tidsperioder, som lämpar sig som födoväxter för dem.
Projekt: 2021–2028, MAKAKAMU och RYAKUPI
- 5.7.** Vi ökar antalet träd, buskar och perenner (inkl. vinterståndare) som erbjuder fåglar och övriga djur mat.
Projekt: 2021–2028, MAKAKAMU
- 5.8.** Vi bevarar naturliga stränder och låter den naturliga växtligheten utvecklas även på de byggda strandområdena.
MAKASKA OCH KAMU
- 5.9.** Vi ökar på gatuväxtlighetens mångfald med skiktade växtsamhällen.
MAKAKAMU och LIKE
- 5.10.** Vi ökar på gröntak och tillverkar dem av inhemska växtarter som främjar naturens mångfald.
MAKASKA, RYAROHAKAMU
- 5.11.** Vi utreder organismarter och naturtyper hos befästningsanläggningar och tryggar bevarandet av dem.
PALUYMPA

6.

Öarnas, strändernas och havsområdets submarina naturvärden identifieras och de värdefullaste av dem tryggas

Kustens och öarnas habitat under och ovanför vattenytan ger skydd mot stranderosion och filtrerar näringsbelastningen från land. De är även viktiga förökningsområden för till exempel många fiskar. Största delen av huvudstadsregionens strandlinje är ändå byggd eller belastas av mänsklig verksamhet. Ekosystemens funktion har försvagats och naturens mångfald är hotad.

Målsättningarna är att nå rena kustvatten, fungerande ekosystemtjänster och en mångsidig natur längs kusten och i skärgården. Ökandet av skärgårdens rekreationsbruk måste genomföras hållbart utan att försvaga naturens mångfald.

6.1.

Vi utarbetar detaljplaner för skärgårdsdelarna enligt den hållbara utvecklingen samt skötsel- och utvecklingsplaner genom att beakta naturtyper, ekosystemisk kapacitet och särdrag, så som organismarter.

Projekt: 2021–2028, MAKÅ/ASKA och KAMU

6.2.

I huvudsak lämnar vi skogarna i skärgården att utvecklas i ett naturligt tillstånd, men vi tar hand om rekreationsstråkens kanter och serviceområden.

MAKA/KAMU

6.3.

Vi utvecklar skyddandet av den submarina naturen i havsområdet genom att sammanställa en marin naturkarta, i vilken man har förenat olika ekosystem och värdefulla naturområden (fiskarnas lekplatser, fåglarnas häcknings-, rast- och övervintringsområden, bandtångsängar mm.).

PALU/YMPA

6.4.

Genom att avlägsna hinder förbättrar vi förbindelserna mellan havsområden och vattendrag.

MAKA/KAMU

6.5.

Vi kartlägger och tryggar fiskarnas förökningsområden.

KUVA/LIIKU

6.6.

Vid behov inför vi fiskeförbud och -begränsningar.

KUVA/LIIKU

6.7.

Vid behov inför vi jaktbegränsningar för sjöfåglar.

PALU/YMPA

6.8.

Vi strävar efter att minska på sjötrafikens inverkningar på arterna, bland annat inverkan från barlastvatten och ljud under vattnet.

PALU/YMPA

6.9.

Vi styr bort båttrafiken och övrig sjötrafik från fåglarnas häckningsområden och fiskarnas lekområden, och vid behov föreslår vi begränsningar av sjötrafiken.

PALU/YMPA

6.10.

För skärgårdstrafiken gynnar vi tysta fartyg.

KUVA/HATU

6.11.

I anslutning till bäckar och diken som rinner ner i havet strävar vi efter att bevara vassruggarna vid stränderna.

MAKA/KAMU

7.

Åarnas, de små vattendragens, kärrens och våtmarkernas naturvärden identifieras och förbättras

Stadens små vattendrag bildar viktiga habitat, föröknings- och näringsområden samt rutter för organismer, så som fiskar, ryggradslösa djur och växtfrön. I en del av bäckarna i Helsingfors hittar man en väldigt utrotningshotad öring, vars bestånd har lidit av en försämrad vattenkvalitet och utsläpp.

För att trygga mångfalden måste man noggrannare kartlägga organismarterna som förekommer i små vattendrag i Helsingfors. Detta måste göras för att kunna utarbeta korrekta skydds- och istandsättningsåtgärder. Eftersom en stor del stränderna i Helsingfors redan är byggda, måste de kvarstående naturliga strandzonerna bevaras så mycket som möjligt.

Ekosystemen i små vattendrag är känsliga för effekterna av mänsklig verksamhet. Därför är det viktigt att beakta skyddet av de små vattendragen i stadsplaneringen, bevara och restaurera små vattendrag, reservera tillräckliga skyddszoner samt hantera dagvatten med naturenliga metoder.

- 7.1.** Vi strävar efter att bevara de nuvarande naturlika vattendragen, öppna myrarna och våtmarkerna.
MAKA/ASKA, KAMU
- 7.2.** Vi utvecklar åarnas och bäckarnas stränder som gröna stråk, som även fungerar som ekologiska korridorer och skyddszoner för vattendragen.
MAKA/KAMU
- 7.3.** I samband med detaljplanläggningen tar vi hand om våtmarkernas vattenregim och naturvärden.
MAKA/ASKA, KAMU
- 7.4.** Vi bygger nya naturlika dagvattenlösningar även på redan uppbyggda områden.
MAKA/KAMU
- 7.5.** Med hjälp av träd och växtlighet skapar vi växlande ljus- och skuggområden vid bäck- och dikeskanterna.
RYA/KUPI
- 7.6.** Vi planerar mångsidiga växtplatser för våtmarksväxter och -djur på våtmarker med dagvatten.
MAKA/KAMU
- 7.7.** Vi utarbetar en anvisning för underhållet av diken, där naturens mångfald beaktas.
PALU/YMPA, RYA/KUPI

8.

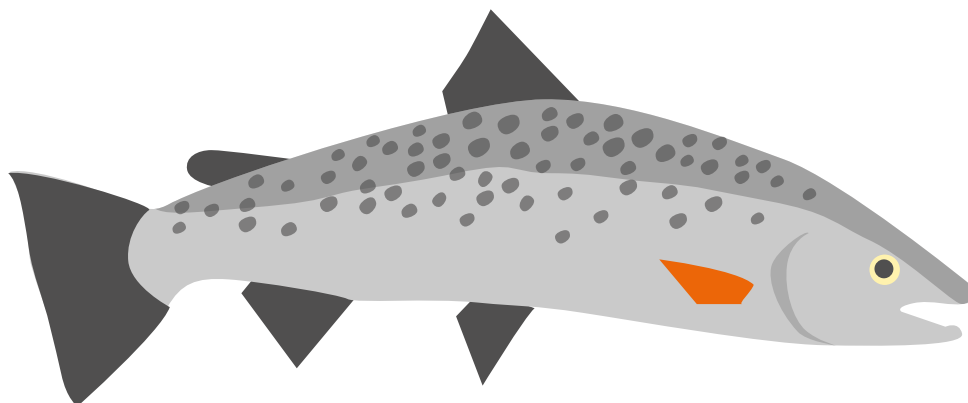
Arternas habitat förbättras

Olägenheterna för djuren i den urbana bebyggelsen kan mildras genom att trygga habitaterna, som är specifika för olika organismgrupper. Ofta får man till stånd märkbara förbättringar även med lätta åtgärder. De svaga punkterna i de ekologiska korridorerna bör förstärkas med konstruktioner och planteringar.

De pollinerande insekterna är en central djurgrupp med tanke på ekosystemens funktion. En lämplig jordmån, vid behov även konstgjorda bon samt växter som blommor mångsidigt måste ordnas för dem. En annan central grupp är vandringsfiskarna, vars vandring underlättas i rinnande vatten.

Styrning av rekreationsanvändningen med olika metoder förhindrar slitage på terrängen och störningar för fåglar som häckar på marken och för andra djur.

- 8.1.** Vi utarbetar planer för att förbättra livsmiljöerna för bland annat brunand, skrattnås, grodor, fjärilar, humlor, steklar och jordlöpare.
ALU/YMPA
- 8.2.** Vi ökar djurens möjligheter att leva och ta sig fram genom att planlägga gröna under- och överfarter.
MAKA/ASKA
- 8.3.** Vi utreder ett mörkt nätverk, genom vilket man kan förbättra olika organismgruppers livsförutsättningar genom att trygga en så naturlig ljusrytm som möjligt.
PALU/YMPA
- 8.4.** Vi ökar och upprätthåller landskapsängar, där fåglar och andra djur får sin föda.
RYA/KUPI

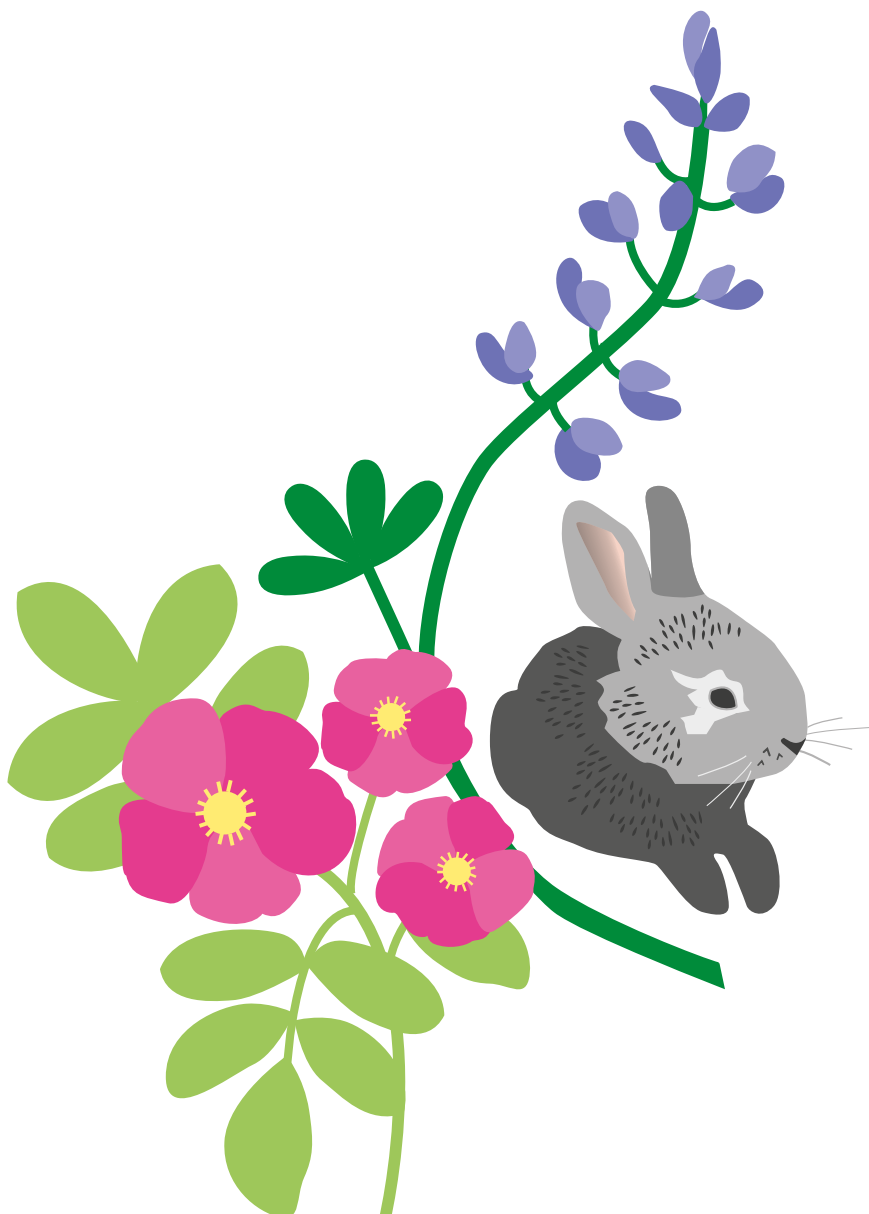
- 8.5.** Vi verkar för att sälg och andra videväxter, som är viktiga för pollinatörer, ska finnas i stadens grönområden.
MAKA/KAMU, RYA/KUPI
- 8.6.** Vi utreder möjligheterna att schemalägga trädfällning utanför fåglarnas häckningstid (1.4–31.7) i områden där man ska bygga.
PALU/YMPA
- 8.7.** Vi hjälper fåglar som häckar på marken att överleva i de livsmiljöer där de lever sommartid genom rådgivning och genom att styra aktiviteter.
PALU/YMPA
- 8.8.** Vi gör flytande häckningsflottar för fåglarna.
PALU/YMPA
- 8.9.** Med hjälp av rådgivning, anvisningar och exempel minskar vi på risken för att fåglar kolliderar med byggnader.
PALU/YMPA
- 8.10.** Vi utarbetar anvisningar för bevarande och byggande av stenfält som övervintringsplatser för fladdermöss, ödlor och andra kräldjur.
PALU/YMPA
- 8.11.** Vi för inte mull till sandmarkskanterna, utan bevarar dem som lämpliga habitat för ängsväxter och pollinerare.
RYA/KUPI
- 8.12.** Vi restaurerar och rekonstruerar bäckar och diken samt deras röravsnitt, bland annat som livsmiljöer för öring.
MAKA/KAMU och RYA/KUPI
- 8.13.** Vi förbättrar möjligheterna för vandringsfiskar att simma uppåt och tillbaka i Gammelstadsforsen.
MAKA/KAMU
- 8.14.** Vi tryggar bevarandet av rödlistade växtarter och värdefulla växtplatser enligt LTJ klass I och II samt förbättrar situationen gällande deras förekomst i Helsingfors.
PALU/YMPA, MAKA/KAMU
- 8.15.** Vi utreder stadens värdefulla moss- och lavområden.
PALU/YMPA

9.

Bekämpningen av invasiva främmande arter effektiviseras

Bekämpningen av invasiva främmande arter ska effektiviseras så att deras spridning kan stoppas i ett så tidigt skede som möjligt. På detta sätt blir bekämpningen mest kostnadseffektiv och naturens mångfald utsätts för minst skada. Invasiva främmande arter bekämpas i första hand i samband med annat naturvårdsarbete. Dessutom informerar man och ordnar talon samt ger invånare råd och hjälp för talkoarrangemang.

Finlands lagstiftning om främmande arter skärptes den 1 juni 2019. Det är nu förbjudet att odla sandlupin, hampstånds, hybrid-, park- och jätteslide samt vattenpest, blomsterlupin, vresros och apelsinbalsamin (statsrådets förordning om hantering av risker orsakade av invasiva främmande arter 704/2019, bilaga B). Jättelokan och jättebalsaminen listas i EU:s förteckning över invasiva främmande arter, och det är förbjudet att släppa ut dem i miljön.

- 9.1.** Vi uppdaterar planerna och anvisningarna för bekämpning av skadliga invasiva arter när bestämmelserna förändras och säkerställer att invasiva växter inte ingår i anvisningarna för växtanvändning eller i park- och gatuplanerna.
PALU/YMPA, MAKAKAMU
- 9.2.** Vi kartlägger förekomsten av främmande arter i samband med olika kartläggningar av artbestånd och naturtyper.
PALU/YMPA
- 9.3.** Vi utarbetar planer för bekämpning av invasiva främmande arter vid små vattendrag och havsstränder i samarbete med grannkommunerna.
PALU/YMPA
- 9.4.** Vi avlägsnar de främmande arter som är mest invasiva och kräver den effektivaste bekämpningen från parker, trafikområden och områden vid vatten samt restaurerar och rekonstruerar växtplatser.
Projekt: 2021–2023, RYA/KUPI

10. Helsingforsbornas relation till naturen stärks och medvetenheten om betydelsen av mångfald i naturen ökas

Stärkande av relationen till naturen är viktig för livskvaliteten för personer i alla åldrar. Man vet att naturen har många positiva effekter för barns utveckling. Barn tillbringar dock allt mer tid inomhus, och kunskapen om och relationen till naturen har blivit smalare. Man måste därför fästa allt mer uppmärksamhet vid att stödja barns, ungas och specialgruppers relation till naturen.

Av EU-medborgarna är finländarna minst oroliga över minskningen av mångfalden. Man måste arbeta för att olika medborgar- och yrkesgrupper ska bli intresserade av naturens mångfald, förstå dess betydelse, bli medvetna om riskerna med minskad mångfald samt utveckla sätt att öka mångfalden.

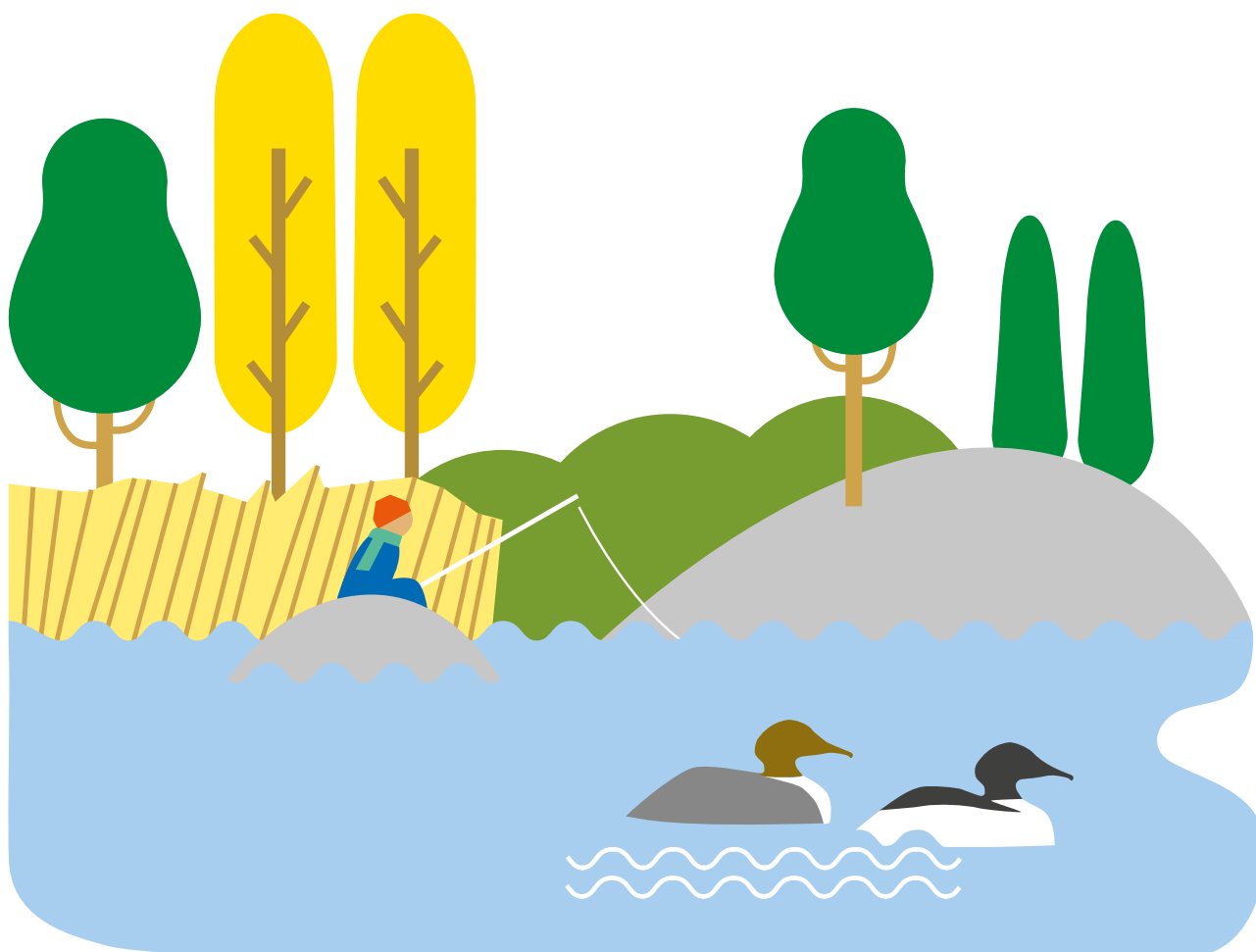
- 10.1.** Vi stärker invånarnas, beslutsfattarnas och stadens personals kunskap om och relation till naturen, så att de förstår betydelsen av mångfald i naturen och agerar för att trygga den.
PALU/YMPA
- 10.2.** Vi erbjuder tjänster som stöder byggande av en relation till naturen i småbarnspedagogiken, skolor och specialgrupper.
PALU/YMPA
- 10.3.** Vi utbildar planerare och naturskötare i att beakta naturens mångfald i staden.
PALU/YMPA
- 10.4.** Vi ordnar ett årligt seminarium om mångfald i stadsnaturen.
PALU/YMPA
- 10.5.** Vi utvecklar nya och innovativa sätt att kommunicera om naturvärden och bevarande av dem.
PALU/YMPA
- 10.6.** Vi ökar medvetenheten om att stadsnaturen kan vara mångsidig och att man kan påverka den genom planering och genom sitt agerande i naturen.
PALU/YMPA
- 10.7.** Vi berättar om betydelsen av mångfald i naturen genom att erbjuda upplevelser i naturen samt genom naturskolverksamhet, parkpromenader, kurser och utflykter i naturen.
PALU/YMPA
- 10.8.** Vi tar fram information om Helsingfors huvudsakliga skogstyper för invånarnas och läroanstalternas bruk.
MAKA/KAMU
- 10.9.** Vi informerar fiskare om vilka faror fiskelinor och krokar som lämnats på stranden eller i vattnet medför för djurlivet samt ordnar vid behov städtalkon på problemställen.
KUVA/LIIKU

11.

Hållbart rekreationsbruk av naturen främjas och invånarnas verksamhet för naturens mångfald stöds

Folk är väl medvetna om de hälsofördelar som naturen enligt forskning kan ge, och värdesätter rekreation i närliggande natur. Slitage på naturområden är dock ett allt mer uppenbart problem, som man måste ta tag i snabbt och systematiskt. När staden växer ser man till att naturen klarar det ökande rekreationstrycket och bevarar sin mångfald. Samtidigt bör naturens hälsonyttor och tillgänglighet tryggas för alla invånare.

Enligt enkäter är största delen av Helsingforsborna intresserade av naturen och beredda att delta i tryggande av naturens mångfald. Det är viktigt att utveckla nya metoder för att inspirera och involvera människorna i verksamheten som främjar naturens mångfald.

11.1.

Vi utarbetar en linjedragning för naturtjänsterna, där man utför en plan för att rikta och utveckla rekreatjonsbruk av naturen samt trygga naturens hälsoeffekter.

Projekt: 2022–2023, MAKÅ/KAMU och PALU/YMPA

11.2.

Vi skapar kriterier för jämlik utveckling av nätverket av stödpunkter i naturen (t.ex. utedass, regnskydd, picknickplatser).

MAKÅ/KAMU

11.3.

Vi skapar stödpunkter i naturen för skolors, daghems, organisationers och andra aktörers bruk.

PALU/YMPA, KASKO

11.4.

Vi gör en utredning och utarbetar ett åtgärdsprogram för ökande av hälsofrämjande naturkontakt.

PALU/YMPA

11.5.

Vi sätter upp skyltar och konstruktioner i naturområden som ger möjlighet till utfärder för olika åldrar och förbättrar naturområdenas hållbarhet.

MAKÅ/KAMU och KUVA/LIIKU

11.6.

Vi utvecklar en naturfadderverksamhet som baserar sig på medborgerlig observation och frivillighet.

PALU/YMPA, RYA/KUPI

11.7.

Vi ordnar evenemang för medborgerlig observation som är öppna för alla för att följa utvalda intressanta arter.

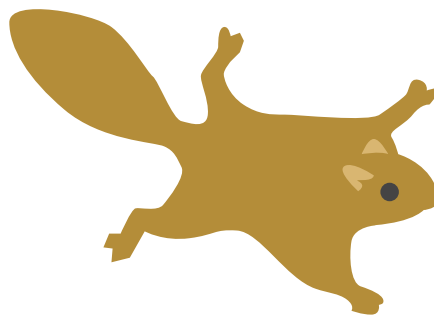
PALU/YMPA

11.8.

Vi ökar på talkon kring tryggande av naturens mångfald.

RYA/KUPI, PALU/YMPA

Uppföljning

Uppföljning av hur verksamhetsprogrammet framskrider

De aktörer som ansvarar för åtgärderna gör årligen en utvärdering av hur åtgärderna inom åtgärdsprogrammet gått framåt och genomförts samt av deras effekter för Helsingfors arbetsgrupp för naturskydd. Uppföljningsdata överförs med två års mellanrum till stadsmiljönämnden. Dessutom låter man göra en extern utvärdering av genomförandet av projektet och av dess effektivitet år 2025 och efter programperiodens slut.

Uppföljning av stadsnaturens tillstånd

Målet med den uppföljning av naturens tillstånd som hör till programmet är att ge information om situationen gällande naturens mångfald och förändringar i den i sådan form att den är till nytta för invånare, beslutsfattare och planerare. Observationen fokuserar på tre helheter: antalet naturområden och habitat, kvalitet, arter samt miljöansvarighet. Ändringarna som tillhör dessa uppföljs med enkla metoder, som i mån av möjlighet genomförs av stadens sektorer, som ansvarar för olika åtgärder. År 2021 förbereder miljötjänsterna även för Helsingfors en plan för långsiktig uppföljning av naturen. Avsikten med planen är att definiera behovet av och metoderna för långsiktig uppföljning av olika organismgrupper och naturtyper. Avsikten är även att fortsätta uppföljningarna av pollinatörer, fågelarter och växtlighet, som tidigare redan påbörjats. Uppföljningen planeras såväl för naturskyddsområden som övriga grönområden. Nötningskraften och uppsvinget av växtligheten uppföljs på de mest använda naturområdena. Naturtillståndet kommer att uppföljas i samarbete med forskningsinstitutioner och specialister. Invånare och naturhobbyorganisationer involveras i den medborgerliga observationen.

Metoder som används för uppföljning av naturens tillstånd:

Naturområden och deras ekologiska kvalitet

1. Ändring av antalet ytor som går igenom vatten ur landtäcksmaterialet
PALU/YMPA
2. Ändring av arealen på skogs- och parkområden visavi marktäckande material
PALU/YMPA
3. En ekologisk nätverksindikator
PALU/YMPA
4. Andelen grönområden som styrs av staden av den totala ytan
RYA/ROHA
5. Ändring av antalet naturområden
PALU/YMPA
6. Ändring av antalet skyddade naturområden
PALU/YMPA
7. Tillgängligheten av grönområden
MAKA/KAMU
8. Uppföljning av antalet värdefulla geologiska objekt i naturdatasystemet
PALU/YMPA
9. Uppföljning av mängden återvunna naturenliga jordmassor
RYA/ROHA
10. Uppföljning av värdefulla växtobjekt i naturdatasystemet
PALU/YMPA
11. Gällande naturens mångfald särskilt viktiga områden och användning av planbeteckningar som syftar på förbindelserna i detaljplanerna
MAKA/ASKA

Habitat

Skogar

12. Trädslagets kronslutenhet, ålder och genomsnittslängd ur MVMI-materialet PALU/YMPA
13. Uppföljning av påverkan av skogarnas naturtillstånd med hjälp av grupper av indikatororganismer PALU/YMPA

Ängar

14. Ändring av antalet omskötta ängar RYA/YLPI

Skärgård och hav

15. Kartläggning och uppföljning av värdefulla havs- och skärgårdsekosystem (marin naturkarta) PALU/YMPA
16. Uppföljning av skärgårdsturismens naturpåverkan med hjälp av växtligheten PALU/YMPA

Mindre vattendrag, kärr och våtmarker

17. Uppföljning av naturen i grundvattenbaserade våtmarker och källor PALU/YMPA
18. Ändring av det totala antalet kärr och våtmarker PALU/YMPA
19. Antalet naturliga små vattenmiljöer PALU/YMPA
20. Kartläggning av organismer i små vattendrag PALU/YMPA
21. Uppföljning av vandringsfiskar i åar och bäckar KUVA/HATU

Uppbyggda miljöer

22. Uppföljning av förbruksantalen av Grönfaktormetoden MAKA/ASKA
23. Antalet objekt som planerats och genomförts med dynamiska principer MAKA/KAMU
24. Ändring av arealen på vägrensängar RYA/YLPI

Utrotningshotade naturtyper

25. Uppföljning av utrotningshotade naturtyper PALU/YMPA

Arter

26. Förändring av antalet fågelarter PALU/YMPA
27. Uppföljning av fågelarter i skärgården PALU/YMPA
28. Uppföljning av vinterfågelbeståndet PALU/YMPA
29. Förändring av antalet dagfjärilar PALU/YMPA
30. Förändring av antalet kärlväxtsarter PALU/YMPA
31. Förekomsten av utrotningshotade kärlväxter PALU/YMPA
32. Uppföljning av flygekorror PALU/YMPA
33. Främmande arter som ekologiskt är skadliga PALU/YMPA

Miljöansvarighet

34. Antalet ledda naturtjänster PALU/YMPA
35. Uppföljning av strukturer och redskap på naturområden RYA/KUPI och KUVA.
36. Antalet naturstigar MAKA/KAMU
37. Antalet åtgärder som ersätter bygge på grönområden och kvalitetsbokföring MAKA/ASKA, PALU/YMPA
38. Arter som observerats av medborgare kan exempelvis vara följande PALU/YMPA
 1. Säl
 2. Blåklocka
 3. Svärdsilja
 4. Skumticka
 5. Rosenticka
 6. Flygekorre
 7. Igelkott
 8. Tornseglare
 9. Silltrut
 10. Hushumla
 11. Sorgmantel
 12. Öring

Utarbetandet av verksamhetsprogrammet leddes av arbetsgruppen för naturskyddet

Airola Hannu, kultur- och fritidssektorn, administrativa tjänster

Arrakoski Katriina, stadsmiljösektorn, underhåll

Eräranta Susa, personlig ersättare, stadsmiljösektorn, detaljplanläggning

Hakala Tuomas, stadsmiljösektorn, detaljplanläggning

Kiljunen-Siirola Raisa, stadsmiljösektorn, allmän planering av markanvändning

Kippo-Edlund Päivi, stadsmiljösektorn, miljötjänster

Laakso Jouko, Stara

Lounamaa Maija, stadsmiljösektorn, stadsrums- och landskapsplanering

Lounamaa Jussi, stadsmiljösektorn, stadsrums- och landskapsplanering

Nikunen Esa, stadsmiljösektorn, miljötjänster, ordförande

Pajanen Kaisa, stadsmiljösektorn, miljötjänster, sekreterare

Taimela Ilona, kultur- och fritidssektorn, utvecklingstjänster

Walén Laura, stadsmiljösektorn, miljötjänster

Yli-Jama Laura, personlig ersättare, stadsmiljösektorn, stadsrums- och landskapsplanering

Ylikotila Tuuli, personlig ersättare, stadsmiljösektorn, stadsrums- och landskapsplanering

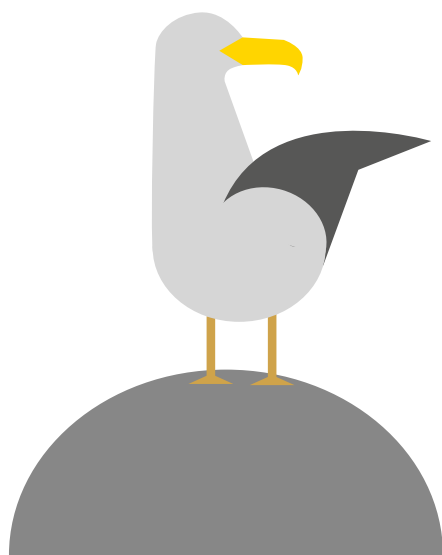
Verksamhetsprogrammet förbereddes av LUMO-arbetsgruppen

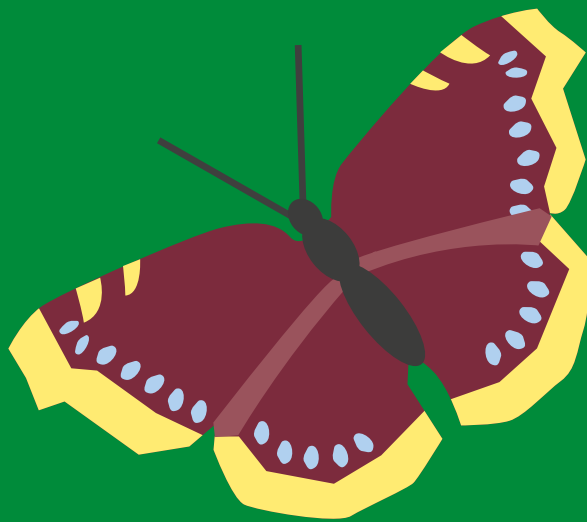
Airola Hannu, kultur- och fritidssektorn, lokaltjänster
Böhling Anna, stadsmiljösektorn, stadsrums- och landskapsplanering
Elijoki Sanna, stadsmiljösektorn, miljötjänster
Eräranta Susa, stadsmiljösektorn, detaljplanläggning
Hahkala Ville, stadsmiljösektorn, miljötjänster
Hakala Tuomas, stadsmiljösektorn, detaljplanläggning
Hanka Milja, stadsmiljösektorn, miljötjänster
Heikkonen Kaarina, stadsmiljösektorn, miljötjänster, sekreterare
Holstein Markus, stadsmiljösektorn, stadsrums- och landskapsplanering
Islander Päivi, stadsmiljösektorn, underhåll
Isotupa Maria, stadsmiljösektorn, detaljplanläggning
Kankaanpää Sanna, stadsmiljösektorn, miljötjänster
Kiljunen-Siirola Raisa, stadsmiljösektorn, allmän planering av markanvändning
Korhonen Anni, stadsmiljösektorn, miljötjänster
Lahin Tarja, stadsmiljösektorn, kommunikationstjänster
Lahtis Tuomas, stadsmiljösektorn, miljötjänster
Linder Jukka, kultur- och fritidssektorn, friluftstjänster
Lukin Markus, stadsmiljösektorn, utvecklingstjänster
Miinalainen Matti, stadsmiljösektorn, kommunikationstjänster
Nummi Elina, stadsmiljösektorn, stadsrums- och landskapsplanering
Pajanen Kaisa, stadsmiljösektorn, miljötjänster, ordförande
Pakarinen Raimo, stadsmiljösektorn, miljötjänster
Salminen Jere, stadsmiljösektorn, miljötjänster
Saukko Tiina, stadsmiljösektorn, stadsrums- och landskapsplanering
Seitapuro Hanna, stadsmiljösektorn, miljötjänster
Tegel Satu, stadsmiljösektorn, stadsrums- och landskapsplanering
Vahtera Emil, stadsmiljösektorn, miljötjänster
Vähä-Piikkiö Inkeri, stadskansliet/stadsundersökning och statistik
Ylikotila Tuuli, stadsmiljösektorn, stadsrums- och landskapsplanering
Äärelä Riikka, stadsmiljösektorn, stadsrums- och landskapsplanering

Förkortningar

Förkortningar inom stadens branscher, tjänster och sektorer som används i verksamhetsprogrammet.

- KASKO – Sektorn för fostran och utbildning
- KUVA – Kultur- och fritid
 - HATU – Förvaltning och stödtjänster
 - LIKU – Idrotts- och motionstjänster
- KYMP – Stadsmiljön
 - MAKA – Markanvändning och stadsstruktur
 - ASKA – Detaljplanering
 - KAMU – Stadsrums- och landskapsplanering
 - MYLE – Allmän planering av markanvändning
 - PALU – Tjänster och tillstånd
 - YMPA – Miljötjänster
 - RYA – Byggnader och allmänna områden
 - KUPI – Underhåll
 - ROHA – Förvaltning av byggd egendom

Helsingfors

Stadsmiljösektorn tar hand om markanvändning, byggande, underhåll, byggnadstillsyn och miljöservicen i Helsingfors.